

Dragica Haramija, Janja Batič

Ida Mlakar: *Kako sta Bibi in Gusti sipala srečo.*

Ilustrirala Kristina Krhin.

Radovljica: Didakta, 2010.

Slikanica Ide Mlakar in Kristine Krhin *Kako sta Bibi in Gusti sipala srečo* je četrto in hkrati zaključno delo iz serije. V klasičnih živalskih pravljicah o prisrčnih pujskih Bibi in Gustiju, ki sta naslovna lika vseh štirih slikanic, Ida Mlakar opozarja na pomembna vprašanja človeške družbe: zgodbe govorijo o prijateljstvu, strpnosti in prijaznosti do sobivajočih. Včasih smo lahko prehlajeni tudi v srce, kakor v slikanici *Kako sta Bibi in Gusti preganjala žalost* (2004). Prijateljstvo je produktivnejše od prepira, to spoznamo v delu *Kako sta Bibi in Gusti porahljala prepir* (2006). V življenju je treba sklepati kompromise, saj če se prilagajamo drug drugemu, dosežemo več, kot če trmasto vztrajamo pri svojem, kar se izkaže v slikanici *Kako sta Bibi in Gusti udomačila kolo* (2007). Četrta slikanica govori o tem, da dobro dene, kadar osrečimo druge. Personificirana pujska sama živita v hišici, tako da bralec spoznava predvsem njun odnos, saj sta edina literarna lika v zgodbah. Nista prikazana v interakciji z okolico, temveč je njun bivanjski prostor omejen na hišico in njeno bližnjo okolico. Druge literarne like lahko le slutimo (npr. vse omenjene like, ki jim podarita štiriperesne deteljice v slikanici *Kako sta Bibi in Gusti udomačila kolo*, ali otroke iz bližnjega naselja, ki pridejo iz hiš, ko začne padati prvi sneg v slikanici *Kako sta Bibi in Gusti sipala srečo*). Čeprav pujska živita sama, so njune karakterne lastnosti bolj podobne lastnostim otrok kot odraslih. Njuni odzivi na dejanja drugega kažejo, kako funkcionirata drug z drugim, oziroma porajajo paleto čustev: žalost, srečo, veselje, zaupanje ... Za živalsko pravljico je namreč značilno, da literarni lik nima ene same, tipizirane, v naprej dane (celo predpisane) lastnosti kot v basni, temveč ima animalistični lik, ki je nosilec dogajanja, individualizirane karakterne značilnosti. Bibi je prijazna, delovna, pozorna, Gusti pa je, nasprotno, precej nergav, marsičesa se mu ne ljubi početi, a ga Bibina dobrota nekako

omehča, tako da je ob koncu vsake pravljice tudi on pozitiven lik. Zgodbe so postavljene v štiri letne čase in tako zbirka zaokroža letni cikel, čas v posamezni zgodbi pa je zelo zožen, in sicer na en sam dogodek. Slikanice so namenjene otrokom v predbralnem obdobju razvoja, besedilo je natisnjeno z velikimi tiskanimi črkami. Jasno zaznavna sta dva odmika od povprečnega otroškega besedišča, in sicer raba simbolov (že naslovna lika sama po sebi predstavljata srečo) ter frazemov (npr. vstati z levo nogo, pestovati žalost, prinašati srečo).

V slikanici *Kako sta Bibi in Gusti sipala srečo* je književni čas zima, natančneje praznični večer konec leta, silvestrovo, Bibi in Gusti pa morata na ta dan nositi srečo. Damjan J. Ovsec v knjigi *Vraževerje sveta: o nastanku vraž, njihovem razvoju in pomenu* (2001: 180) navaja simbole, ki v novem letu prinašajo srečo in zdravje: pikapolonica, podkev, štiripe-resna deteljica, dimnikar in prašiček; prav zato so pogosto upodobljeni na božičnih in novoletnih voščilnicah. Gustiju se ne ljubi vsako leto podarjati sreče, čeprav si Bibi vedno izmisli kaj novega: eno leto jo delita z veliko žlico, drugič jo lovita, tokrat pa se je Bibi odločila, da jo bosta sipala. Tovorita jo v velikem cekarju za srečo, a Gusti sreče ne vidi, Bibi pa mu zabrusi: "Za sitnobe kot si ti, je nevidna." Ko gresta skozi temen gozd proti naselju ljudi, je Gustija malce strah, nato pa prideta do zamrznjene mlake, kjer jima spodrsne na ledu, cekar s srečo se prevrne in v tistem trenutku začnejo naletavati mehke puhaste snežinke. "Tisoče in tisoče puhastih, kot dih nežnih in lahkih poljubčkov se je mehko dotikalo hiš in dreves, travnikov in poti. In sipalo na zemljo čisto srečo." Bibi da Gustiju poljubček in mu zaželi veliko sreče v novem letu, kar Gustija gane in tudi on postane dobro razpoložen.

Likovna podoba slikanice osvetljuje zgodbo in jo z nekaterimi podrobnostmi, ki v besedilu niso prisotne, tudi dopolnjuje. Gre za like, ki jih v sami zgodbi ne zasledimo, in sicer belo muco, novoletni okrasek v obliki angelčka, skupinico zajčkov in sovo.

Bibi je na skoraj vseh ilustracijah upodobljena z *angelčkom* v roki (izjema sta le naslovnica in prizor v gozdu). To je značilni božično-novoletni okrasek, ki na zadnji ilustraciji visi s praznično zavitega darila. *Belo muco*, ki jo zasledimo na treh ilustracijah, poznamo že iz slikanice *Kako sta Bibi in Gusti porahljala prepir*. V obeh slikanicah bela muca v različnih upodobitvah poudarja čustvena stanja in razpoloženja (strah, jezo, presenečenje, veselje). V slikanici *Kako sta Bibi in Gusti sipala srečo* je v klobčič zvita bela muca upodobljena na odeji, igrivo pogleduje proti visečima okraskoma (angelčkoma), opreza pred darili itd. S svojo prisotnostjo poudarja toplino in igrivost prazničnega časa. Lik *zajčkov*

srečamo na več upodobitvah v slikanici, pri čemer podobno kot bela muca poudarjajo razpoloženje, le da tokrat ne gre za toplino in domačnost, ampak za strah in negotovost, ki jo prinaša noč. Na treh ilustracijah je upodobljena *sova*, ptica, ki oživi ponoči, takrat ko se prebudijo strahovi.

Ob likih, ki zgodbo s svojimi postavitvami bogatijo, je občutenje spokojne zimske noči poudarjeno z nočnimi pokrajinami. Gre za štiri ilustracije pokrajine, in sicer za pokrajino v mesečini, za Bibi in Gustija pred zamrznjeno mlako, za otroke, ki se kepajo, ter za Bibi in Gustija na poti domov. Pokrajina se ves čas spreminja: velika sijoča luna se skrije za oblake, nato začne močno snežiti in sivine se umaknejo vedri modro vijoličasti barvi zasnežene pokrajine, ki jo opazimo tudi na naslovnici.

Prav naslovnica je tista, ki že pred listanjem slikanice pove, da se bo vse dobro končalo. Ko jo razpremo, se pred bralcem odpre zasnežena zimska noč, Bibi in Gusti z roko v roki ter zajčki z Božičkovo kapo. Gre za enak koncept kot pri predhodnih slikanicah, kjer prav tako že iz naslovnice razberemo, da bo žalost pregnana, zmaga pa nagrajena s piškoti v obliki srca (*Kako sta Bibi in Gusti preganjala žalost*), da bo prepir porahljan, zaveznitvo med Bibi in Gustijem močnejše kot prej, marjetice bodo zacvetele še lepše in še bolj bujno (*Kako sta Bibi in Gusti porahljala prepir*) in da je že z malo dogovarjanja mogoče združiti nogomet in štiriperesne deteljice (*Kako sta Bibi in Gusti udomačila kolo*).

Kako pa je upodobljena letošnja sreča? Bele snežinke so na eni od ilustracij (ob kateri Bibi pravi "Ali vidiš, kako čista in mehka je letošnja sreča?") več kot le bele pikice. Ko pogledamo od blizu, namreč med slednjimi zagledamo drobne bele ptičke, angelce in snežinke. V belih snežinkah se skriva več kot le zima in mraz. In da bi okusili srečo, moramo vstati iz tople postelje, premagati strahove in se podati v neznan. To pa še posebej drži za pujske. V novo leto morajo pujski vstopiti zadovoljni, kajti če tisti, ki so simbol sreče, niso srečni, kako naj potem sipljejo srečo med ljudi?!